

מטעים לילדים

בראשית

תשפ"ו	בני ברק	ירושלים	חיפה	באר שבע
5:47	5:34	5:29	5:44	הדלקת נרות
6:43	6:41	6:40	6:42	מוצאי שבת
7:21	7:18	7:21	7:17	רבינו תם
נא לשמור על קדושת הגליון				

הצביעות של אמות העולם

"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" (א-א) אמר רבי יצחק: מה טעם פתח ב"בראשית"? משום "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים" (תהלים קיא-ו) - שאם לאמרו אמות העולם לישראל: "ליקטים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גוים", הם אומרים להם: "כל הארץ של הקדוש ברוך הוא היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו" (רש"י).

בספר "הגיון לבב", הקשה: אם הגויים מערערים על זכותם של ישראל על ארץ ישראל - מה יועיל הפסוק "כח מעשיו הגיד לעמו"? הרי הקדוש ברוך הוא הודיע את זה רק לעמו, ולא לאמות העולם!

ותרץ: הגויים שאומרים על ישראל "ליקטים" - כל מטרתם היא לקנטר את ישראל, כי הם יודעים שעם ישראל הוא אור לגוים. לכן, הפסוק אינו משמש תשובה לגוים - אלא ל"פי הנפש" שבתוכנו, שטענות האמות נכנסו ללבם כארס נחש, והם שואלים: "אולי באמת אנחנו כובשים?" לכן פתחה התורה בפסוק המעיד שהקדוש ברוך הוא ברא את העולם, הוא המחליט למי לתת את ארץ ישראל, והוא בחר לתתה לעם ישראל!

ואמנם, עינינו רואות: כשחילנו הי"ו פוגעים בשגגה בילד ערבי במהלך לחימה מסכנת בתוך בתייהם המלאים בחמרי נפץ - העולם מתעורר וזועק "שוד ושבר" בכל כלי התקשורת. וכשמחבלים עורכים פגועי תפת בתוך קניונים ודם יהודי נשפך כמים - אין פוצה פה ומצפצף. במדינות אחרות יורים בלי הבחנה במפגינים, והעולם שותק, אבל את היהודים משמיצים בכל הזדמנות. זו צביעות שאין כמותה!

ועל כך משל נאה: גורי אריה גדלו ויצאו לטיל ביער. כשהגיעו לקצה היער, ראו שער ענק, ועל גביו תבנית חרוטה - אדם משע אריה. נבהלו הגורים ורצו לאביהם לספר לו את אשר ראו.

אמר להם האריה: "הרגעו בני! אם בני אדם חרטו על שעריהם תמונה כזו - זה מוכיח שדבר זה נדיר הוא, שכן אדם יכול לגבר על אריה..." כלפי מה הדברים אמורים? כשאמות העולם מגנים אותנו על פעולותינו הבטחוניות, שנעשות בסבך לחימתי מרפב, בתוך אוכלוסיה עוינת המחביאה נשק ומחבלים - אין לנו להתרגש כלל וכלל! אדרבא - דוקא מפני שאצל עם ישראל קדשת חיים היא ערך עליון, גם הריגה בשגגה נדונה ברצינות ומקבלת סקור עולמי...

מאין באה השנאה העמקה של העולם אלינו? מאז מעמד הר סיני, כשעמדנו כאיש אחד בלב אחד וקבלנו את התורה, נולדה שנאת האמות - כי בנו בחר ה' מפל העמים להיות לו לעם סגולה. וכבר אמרו חכמינו זכרונם לברכה (סוטה כב): "הזהירו מן הצבועים!" ביער גדול, חי טוס מרהיב עין. כל החיות הביטו בהתפעלות בנוצותיו הצבעוניות וההדורות, והסתכלו בהערצה על ההליכה האצילית שלו. הטוס דבר תמיד עד כמה חשוב לעשות חסד ולנהג בענוה. הוא הפגין חכמה, התנהג באצילות, ופרסם ביער כי הוא נצב לשרות הכל.

יום אחד הגיע ליער יען פשוט. לא היו לו נוצות מהדרות והוא לא הכריז משפטים חכמים. בלי לדבר, הוא פשוט עשה: עזר לחיות ותמך בחלשים. בהתחלה העריכו את הטוס, אך אט אט עיניהן נפקחו והתגלתה אמת שונה לחלוטין: הטוס זלזל בחיות הקטנות, לקח מהן דברים בלי רשות, והסתיר מעשים לא ראויים. הכל היה מראית עין.

כשהביטו ביען, קלטו החיות לפתע את מי הן מהללות ומי באמת ראוי להערכה. הטוס מדבר על עצמו, והיען מדבר במעשיו... לפעמים, אנו פוגשים אנשים שנראים חיצונית כמו מודל של צדקות: לבושים חסידי, הם מדברים בענוה ומבטם נראה תמים, אבל מתחת - יש ערמוניות, גאווה וחסר מוסריות.

האב הקמוס עזב את החדר בבשׂת פנים, ושב אל העגלה שבה המתינה בתו. כאשר הגיע אל חצר הבית - לא האמין למראה עיניו: לנגד עיניו המשתוממות ירדה בתו מהעגלה והחלה לאסוף את השטרות שהתפזרו לכל עבר ברוח הקציית... כאשר הבחין האב במופת הכפיר, לא השתהה לרגע. הוא קרא אל בתו בבהילות ואמר לה: "בואי נמהר ונסתלק מכאן, לפני שהרבי יגיד שהוא זה שרפא אותך!"

קשה להבין כיצד תתכן מציאות שכזו. איך נתן להתעלם ממופת גלוי כל כך?! אולם כנראה, הדבר אפשרי...

לא כל טעות נובעת מחסר ידע - יש טעויות שנבחרות במועד. לעתים, אדם רוצה לטעות, כי האמת מפריעה לו או סותרת את השקפותיו. במקרה כזה, גם אם האמת ברורה וגלויה - הוא יבחר להתעלם ממנה ולהצמיד לשגיאה שמשרתת את רצונו הפנימי. ולכן, אמר הקדוש ברוך הוא למשה רבנו: "כתב את האמת, כי מי שיחפש לטעות - יטעה בכל מקרה" (ללמד)

העולם מדבר על "זכויות האדם", על "חירות", על "צדק ומשפט", אבל כשהוא נוגע לעם ישראל - הכל נשכח, ונותנת רק שגאה עתידת יומיו, שאינה תלויה במעשינו, אלא בעצם מי שאנחנו.

אך על אף כל זאת, לא יורא ולא נחת, כי אנחנו בצדו של הקדוש ברוך הוא, וכמו שאמר הנביא (ישעיהו ד-יז): **"כל כלי יוצר עליך לא יצלח, וכל לשון תקום אתך למשפט תשיעיו..."** אנחנו נושאי דגל האמת, הצדק והחסד, ובכח זה נעמד בגבורה גם נגד גלי הצביעות והשקר, כי בסוף האמת תזרח! (מה אהבתי תורתך)

הטעות - מתוך בחירה!

"ויאמר אליהם נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (א-כז) המדרש (בר"ר ח-ח) מספר שמשה רבנו התלבט האם לכתב את הפסוק **"נעשה אדם בצלמנו"**, כי הוא פותח פתח לאמונה שיש שתפים לה, חלילה.

השיב לו הקדוש ברוך הוא: **"כתב, והרוצה לטעות - יטעה"**, כלומר, מי שרוצה לפרש לא נכון - יעשה זאת מרצון.

אם טעויות הן תוצאה של חסר הבנה או ידע - כיצד יתכן שיש אנשים ש"טועים מרצון"? כלומר, איך אפשר להבין את המשפט: **"הרוצה לטעות - יטעה"**? האם באמת אפשר לרצות לטעות, ולא רק לטעות בלי כוונה? כדי להשיב על שאלה זו, נביא שני ספורים:

ספר ה'ספא' מנובחרדוק ספור מאלף, שיתכן שהוא היה בעל המעשה... **ביום מן הימים, ישב יהודי על ספסל בתחנת הרכבת, והמתין לרכבת שתגיע.** שעה קלה לאחר מכן, נכנסה הרכבת אל הרציף בקול צפירה עזה. הממתנים הודדו לעלות אל הקרונות, ואולם היהודי המשיך לשבת במקומו. אחד הנוכחים, שהמתין גם הוא לאותה רכבת, שאל את היהודי בפליאה: **"למה אתה ממתין, רבי יהודי? מדוע אינך עולה לרכבת?"** השיב היהודי: **"אני רוצה לעלות לרכבת, אבל אין לי כרטיס!"**

"אין לך כרטיס? למה אתה מחכה? הודדו לקנות כרטיס ומהר אל הרכבת! בעוד רגעים ספורים היא תעזב את התחנה!" קרא. אבל היהודי אמר בשלמות נפש: **"הייתי שמח לקנות כרטיס, אבל לצער, אין לי כסף!"** כעת, בעל הקשיות כבר היה מבלבל לחלוטין: **"אם אין לך כסף לקנות כרטיס, למה אתה ממתין? הרי בלי כרטיס לא תוכל לעלות לרכבת!"** תהה בפליאה. חיד היהודי: **"אמנם אין לי כסף, אך אני בטוח בבטחון מלא בגורא העולם שיזמין לי כרטיס!"**

ממקומו ליד החלון, יכול היה אותו אדם להבחין ביהודי היושב על הספסל וממתין באותה שלות נפש גם כאשר כבר צפרה הרכבת את הצפירה השניה. להפתעתו, כאשר צפרה הרכבת את הצפירה השלישית והאחרונה, וכמעט עזבה את התחנה - הגיע לפתע יהודי מאי-שם כשהוא מנופף בכרטיס. הוא הושיט אותו ליהודי הממתין וקרא לעברו: **"קח כרטיס ומהר אל הרכבת! היא תעזב בעוד רגע!"** בטבעיות מחלטת, כאלו המתין בדיוק לכרטיס הזה, נטל היהודי את הכרטיס, הודה למי שהושיט אותו, ובפסיקות נמרצות התקדם אל עבר הרכבת. הוא הספיק לטפס אליה ברגע האחרון, שבריר שניה לפני שנסגרו הדלתות.

לאחר שהתישב היהודי במקומו, נגש אליו האיש הפקפקן, ולמרות מה שראה, אמר בזלזול: **"אינני מבין אותך... איך יכלת לסמך על ה'בטחון' שלך? ראה בעצמך: אלו היהודי שהביא לך את הכרטיס היה מתעכב רק ברגע אחד - כבר היית מפסיד את הרכבת!"**

במקום להוכח במו עיניו בהשגחה העליונה שלושה את הבוטח - הוא המשיך לתלות את ההתרששות ביד המקרה...

מעשה ביהודי שלא זכה להאמין באמונה חזקה בכחם של הצדיקים לחולל מופתים ולמשך ישועות. יום אחד, בתו חלתה בשתוק, עד שלא היה ביכולתה להניע יד או רגל. יעצו לו ידידיו לנסע אל הצדיק רבי משה לייב מסאטוב. באותם ימים, התפרסם שהרב פועל ישועות ומצליח להעלות מזור לחולים רבים בתפלותיו.

בתחלה, לא הסכים האיש אפילו לשמע על הרעיון המטפש, לדעתו. אולם כשהבחין בסבלה הרב של בתו, וראה שכל הרופאים שאליהם פנה, הרימו את ידיהם - לא היה ביכולתו לעמוד מנגד. בסופו של דבר, הסכים לנסע עם בתו אל הצדיק, על אף שהיתה זו סתירה מחלטת לאמונתו...

האיש הגיע אל חדרו של הצדיק ואמר: **"רבי, בתי המשתקת ממתנה בעגלה החונה למטה, בחצר הבית. מאחר שנאמר לי כי ביכולתך לרפא חולים, הבאתי עמי סכום נכבד של כסף, ואני מבקש כי בתמורה תרפא את בתי!"** אמר, והניח חבילה של שטרות מרששים על השלחן...

נטל הצדיק את צרור הכסף, השליכו מבעד לחלון, והקריז: **"אינני זקוק לכסף!"**

ארכיון 'חיים'

הלכות כיבוד הורים ע"פ פסקי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

לשכנע את אביו שירכיב מכשירי שמיעה

שאלה: כח השמיעה של האבא נחלש, והוא רכש מכשיר שמיעה, אבל הוא לא משתמש בו. הבן, כשפונה אל אביו צריך לצעק כדי שאביו ישמע. שואל הבן, האם מתר לו לשוחח עם אביו ולשכנע אותו שירכיב את מכשיר השמיעה שרכש ולומר לו: כשאני מדבר אתך אני מכרח לצעק, ובחוזך זה נשמע שאני צועק עליך חס ושלום. אולי כדאי שתרכיב מכשיר שמיעה, זה מאד יעזר לך.

תשובה: הבן חייב להזהר מאד שלא לפגוע ולצער את אביו חס ושלום, ולא לתת לו הרגשה שהוא נכה, אלא ידבר אליו ושכנע אותו בחכמה ובעדינות ובדרך עקיפה כאלו הוא מתייעץ אתו, וישאל אותו מה לעשות כדי שהוא לא יפסיד קדיש וקדשה וחסידות הש"ץ וקריאת התורה, אולי תוכל להעזר במכשיר שמיעה, וכעין הנאמר אצל שאל המלך (שמואל א טז, טז), ששכחיה במצב של עצבות ודאגה, עבדיו לא אמרו לו שייביאו לו מנגן כדי לשמחו, אלא הם פנו אליו בדרך עקיפה ואמרו לו שהוא עצמו יצא להביא מנגן כדי שירגיש יותר טוב. ואם הבן לא מצליח לשכנע את אביו, העצה היא לדבר עם הרופא שלו שידבר אתו, ויאמר לו שלטובתו כדאי שירכיב מכשיר שמיעה באופן קבוע, כי המכשיר ידאי ישפר לו את איכות החיים.

(באדיבות הרב בן ציון גולדברג ידלר שליט"א עורך הספר "למען אירכיון" (yadlerben@gmail.com))

מבצע ענק! בהתחייבות ל-3 שנים

מזמינים מניו << מקבלים:

נגן DOQO
איכותי
מתנה!

לכל שבת וחג
20 ש"ח לחודש
*בהתחייבות לשנה
2 ספרים מתנה

לא רדיו

6 ספרים לבחירה ועוד מתנות נוספות!
1-800-39-39-38